

usnesení ÚS 2535/17

IV.ÚS 2535/17 ze dne 7. 11. 2017

Česká republika

USNESENÍ

Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Vladimíra Sládečka, soudce zpravodaje Jaromíra Jirsy a soudce Jana Musila o ústavní stížnosti společnosti FORCORP GROUP spol. s r. o., se sídlem v Olomouci, Hamerská 812/17a, zastoupené JUDr. Jakubem Dohnalem, Ph.D., advokátem se sídlem v Olomouci, Palackého 75/21, proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 6. 2017, č. j. 21 Cdo 1746/2017-196, rozsudkům Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 9. 2016, č. j. 16 Co 144/2016-155, a Okresního soudu v Olomouci ze dne 16. 3. 2016, č. j. 11 C 214/2015-104, takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

Odůvodnění:

Stěžovatelka byla zaměstnavatelem žalobkyně B. M. (dále jen "vedlejší účastnice") - pracovněprávní vztah byl sjednán na dobu určitou od 1. 4. 2012 do 31. 3. 2014. Dne 7. 1. 2013 odešla vedlejší účastnice ze zaměstnání pro špatný zdravotní stav a následně v období od 8. 1. do 19. 5. 2013 byla v dočasné pracovní neschopnosti. Stěžovatelka zaslala dne 10. 1. 2013 prostřednictvím České pošty vedlejší účastnici do jejího P. O. Boxu oznámení o okamžitém zrušení pracovního poměru, a to "doporučenou" zásilkou s tzv. dodejkou (nikoliv určenou do vlastních rukou adresáta). Zásilka se následně stěžovatelce vrátila zpět s poznámkou "nevyzvednuto". Po ukončení dočasné pracovní neschopnosti se vedlejší účastnice vrátila do zaměstnání, kde jí bylo sděleno, že již není v pracovním poměru, ať ihned odejde. V období od 20. 5. 2013 do 31. 3. 2014 nebyla stěžovatelkou vedlejší účastnici přidělována žádná práce. Vedlejší účastnice se poté žalobou podanou dne 20. 7. 2015 domáhala proti stěžovatelce mj. zaplacení náhrady mzdy za období, kdy jí nebyla přidělována práce.

Okresní soud v Olomouci rozsudkem ze dne 16. 3. 2016, č. j. 11 C 214/2015-104, uložil stěžovatelce, aby zaplatila vedlejší účastnici náhradu mzdy 60 603 Kč s příslušenstvím. Dospěl k závěru, že okamžité zrušení pracovního poměru musí být doručováno do vlastních rukou zaměstnance podle § 334 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce (dále jen "zákoník práce"), což se v posuzované věci nestalo a nenastaly tak právní účinky okamžitého zrušení pracovního poměru vedlejší účastnice. Pracovní vztah trval až do uplynutí sjednané doby trvání pracovního poměru, a proto náleží vedlejší účastnici náhrada mzdy za předmětné období. Krajský soud v Ostravě následně potvrdil rozsudek okresního soudu. Nejvyšší soud odmítl stěžovatelčino dovolání jako nepřípustné, neboť rozsudek krajského soudu je v souladu s ustálenou rozhodovací praxí dovolacího soudu.

Proti všem rozhodnutím obecných soudů se stěžovatelka brání ústavní stížností podanou dne 10. 8. 2017 a navrhuje jejich zrušení. Namítá zásah do svého ústavně zaručeného práva na soudní a jinou právní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Předmětem ústavní stížnosti je právní posouzení účinků doručení okamžitého zrušení pracovního poměru obecnými soudy v neprospěch stěžovatelky. Zásah spatřuje v tom, že se obecné soudy aplikací ustanovení zákoníku práce o doručování dopustily "přepjatého formalismu" v rozporu s ústavním pořádkem. Vedlejší účastnice měla prokazatelně možnost se s písemností seznámit a úmyslně zmařila její doručení - takové jednání je zjevným zneužitím práva, které však nepoživá právní ochrany. Písemnost byla sice zaslána vedlejší účastnici jen "doporučeně", procedurálně se však tento postup neliší od zaslání písemnosti do

vlastních rukou adresáta. Obecné soudy ohlédly od teleologického výkladu § 334 a násl. zákoníku práce, neboť smyslem příslušné právní úpravy je požadavek, aby se zaměstnanec mohl s písemností seznámit, což vedlejší účastnice mohla. Kdyby stěžovatelka skutečně zaslala písemnost do vlastních rukou, šance na doručení by se nezvýšily; Nejvyšší soud odkázal na judikaturu, která není relevantní pro nyní posuzovanou věc.

Ústavní stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a stěžovatelka je řádně zastoupena advokátem v souladu s § 30 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu"); rovněž není nepřipustná ve smyslu § 75 odst. 1 téhož zákona - je však zjevně neopodstatněná. Podle čl. 83 Ústavy je Ústavní soud soudním orgánem ochrany ústavnosti a k zásahu do rozhodovací činnosti obecných soudů je povolán výhradně tehdy, nebyl-li z jejich strany dodržen ústavní rámec při rozhodovací činnosti - žádné takové pochybení v projednávané věci nezjistil.

Stěžovatelka v ústavní stížnosti pouze polemizuje s interpretací podústavního práva, kterou provedly obecné soudy, a staví tak Ústavní soud do role další instance soustavy obecné justice, což však není úkolem Ústavního soudu. Okresní i krajský soud srozumitelně a logicky odůvodnily své závěry, že písemnost obsahující okamžité zrušení pracovního poměru bylo nutné doručit vedlejší účastnici do vlastních rukou, což stěžovatelka nesplnila, a proto nelze považovat doručení za účinné.

Ustanovení § 334 odst. 1 zákoníku práce stanoví požadavek, aby hmotněprávní úkony (jednání) se závažnými důsledky na pracovněprávní vztah mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem byly doručovány do vlastních rukou. Tím má být zaručena právní jistota, že zaměstnanec bude mít reálnou možnost se s písemností seznámit; proto nelze akceptovat jiný způsob doručování - jde o zákonný požadavek, nikoli o přepjatý formalismus. Po stěžovateli bylo důvodné a spravedlivé požadovat, aby se v souvislosti s tak závažným hmotněprávním jednáním, jakým je okamžité zrušení pracovního poměru, seznámila se zákonným textem a zvolila odpovídající službu doručujícího orgánu (způsob doručení). Ze zákona jasně vyplývá povinnost doručovat okamžité zrušení pracovního poměru do vlastních rukou zaměstnance. Pojem "do vlastních rukou" je tak notoricky známý, že stěžovatelka měla v duchu zásady "spravedlnost náleží pouze bdělým" postupovat podle zákona a pochybení při doručování jde tak k její tíži - v tom žádný přepjatý formalismus spatřovat nelze. Není ani pravda, že by se postup doručujícího orgánu "procedurálně nelišil", porovnáme-li postup při doručování písemnosti "doporučené" a určené do vlastních rukou adresáta. Navíc je třeba zdůraznit, že adresát písemnosti si ji nepřevzal a nevyzvedl, takže skončení pracovního poměru by se mělo vázat k fiktivnímu (náhradnímu) doručení. Jak opakovaně vyslovil Ústavní soud - "s fikcemi je třeba šetřit", zvláště to platí, jde-li o fikci hmotněprávní a záleželo-li na ní skončení pracovního poměru okamžitým zrušením. Jiné by to bylo v případě, kdyby vedlejší účastnice zásilku osobně převzala - pak by měly soudy vzít v úvahu takzvaný materiální princip při doručování; jinak by se formalismu mohly dopustit.

Nejvyšší soud odkázal na relevantní judikaturu, která se sice týkala skutkově odlišných věcí, nicméně její závěry jsou použitelné i na nyní posuzovanou věc (zejména usnesení ze dne 20. 2. 2013, sp. zn. 21 Cdo 4188/2011).

Postupem obecných soudů nebylo porušeno ústavně zaručené právo stěžovatelky na soudní a jinou právní ochranu podle § 36 Listiny základních práv a svobod, a proto na základě výše uvedených důvodů Ústavní soud stížnost mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků usnesením odmítl podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu jako návrh zjevně neopodstatněný.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 7. listopadu 2017

Vladimír Sládeček v. r.

předseda senátu

<https://www.usoud.cz/>